

MANAŽMENT RIZÍK

OSNOVA

- vývoj manažmentu rizík
- východiská manažmentu rizík
- stratégie manažmentu rizík
- analýza faktorov rizík

VÝVOJ MANAŽMENTU RIZÍK

Vývoj teórií analýzy a hodnotenia rizika:

17. storočie

18. storočie

19. storočie

20. storočie

---

teória pravdepodobnosti

- základná teória manažmentu rizika (Pascal, de Fermat)

VÝVOJ MANAŽMENTU RIZÍK

Vývoj teórií analýzy a hodnotenia rizika:

17. storočie

18. storočie

19. storočie

20. storočie

---

teória bayesovského rozhodovania

- mala za následok vývoj štatistických metód rozhodovania

teória utility (osožnosti)

- využívali štatistické tabuľky, rozdelenie pravdepodobnosti a určenie smerodajnej odchýlky
- podporila vznik prvých koncepcií manažmentu rizika

VÝVOJ MANAŽMENTU RIZÍK

Vývoj teórií analýzy a hodnotenia rizika:

17. storočie

18. storočie

19. storočie

20. storočie

Predmetom záujmu sa stalo vytvorenie normatívneho modelu rozhodovania v podmienkach neistoty

- Savageov princíp   minimaxu straty
- Hurwiczov princíp   ukazovateľa optimizmu a pesimizmu

VÝVOJ MANAŽMENTU RIZÍK

Vývoj teórií analýzy a hodnotenia rizika:

17. storočie

18. storočie

19. storočie

20. storočie

-
- metóda operačnej analýzy
    - teória hier
    - teória hier a ekonomického správania (Neumann, Morgenstern – 1944)
  - teória rizika
    - teória portfólia (Markowitz – 1959)
      - teória trhovej rovnováhy (Sharpe, Lintner -1964-65)
    - model kapitálového oceňovania
    - teória obmedzenej racionality (Simon)

VÝVOJ MANAŽMENTU RIZÍK

Súčasnosť:

- **manažment podnikateľského rizika** (Business Risk Management)
  - podnikový manažment rizika (Enterprise Risk Management)
  - celopodnikový manažment rizika (Enterprise-Wide Risk Management)
-

Etapa: 80-te roky 20.storočia

Určujúce činitele:

- požiadavky investorov
- vývoj simulačných metód
- aplikácie simulácie Monte Carlo

Výsledok: vznik koncepcií manažmentu podnikateľského rizika

VÝVOJ MANAŽMENTU RIZÍK

Súčasnosť:

- manažment podnikateľského rizika (Business Risk Management)
  - podnikový manažment rizika (Enterprise Risk Management)
  - celopodnikový manažment rizika (Enterprise-Wide Risk Management)
-

Etapa: 90-te roky 20.storočia

Určujúce činitele:

- politické zmeny
- zložitosť ekonomických podmienok
- vývoj nových mier rizika na základe ukazovateľa hodnoty v riziku

Výsledok: posun ku koncepciám podnikového manažmentu rizika

VÝVOJ MANAŽMENTU RIZÍK

Súčasnosť:

- manažment podnikateľského rizika (Business Risk Management)
  - podnikový manažment rizika (Enterprise Risk Management)
  - celopodnikový manažment rizika (Enterprise-Wide Risk Management)
-

Etapa: začiatok 21.storočia

Určujúce činitele:

- vývoj komplexnejších modelov rizika
- rozvoj informačných a komunikačných technológií
- rozšírenie manažmentu rizika na všetky kľúčové činnosti podniku

Výsledok: posun ku koncepciám celopodnikového manažmentu rizika

VÝVOJ MANAŽMENTU RIZÍK

Súčasnosť:

Tradičný manažment rizika	Nový manažment rizika
• izolovaný	• integrovaný
• orientácia na negatívne odchýlky	• negatívne a pozitívne odchýlky
• reaktívny	• aktívny
• od prípadu k prípadu	• kontinuálny
• nákladovo orientovaný	• hodnotovo orientovaný
• úzko zameraný na riadenie produktov	• široko zameraný na riadenie procesov

VÝVOJ MANAŽMENTU RIZÍK

Štandardy manažmentu rizika:

Základné **princípy** súčasného manažmentu rizika:

- širší pohľad na riziko
predstavuje spolu s negatívnou stránkou aj pozitívnu stránku zameranú na využitie príležitostí s cieľom zlepšiť výsledky
- zodpovednosť koordinátora za proces manažmentu rizika
predpokladá zriadenie funkcie manažéra zodpovedného za riadenie rizika v podniku
- integrovaná štruktúra manažmentu rizika

Štruktúra podnikového manažmentu rizika zahŕňa:

- analýzu rizika
- meranie rizika
- kontrolu rizika

VÝCHODISKÁ MANAŽMENTU RIZÍK

Rozhodovanie v podmienkach:

- istoty
  - rizika
  - neistoty
  - neurčitosti
-

VÝCHODISKÁ MANAŽMENTU RIZÍK

Rozhodovanie v podmienkach:

- **istoty**
- rizika
- neistoty
- neurčitosti

Rozhodovateľ má k dispozícii úplné informácie o dôsledkoch variantov rozhodovania vzhľadom na jednotlivé kritéria hodnotenia a s istotou vie, ktorý stav okolia nastane a aké budú dôsledky variantov

VÝCHODISKÁ MANAŽMENTU RIZÍK

Rozhodovanie v podmienkach:

- istoty
- **rizika**
- neistoty
- neurčitosti

Rozhodovateľ pozná možné budúce stavy okolia a dôsledky variantov rozhodovania pri týchto stavoch okolia a súčasne aj pravdepodobnosti nastania týchto stavov.

VÝCHODISKÁ MANAŽMENTU RIZÍK

Rozhodovanie v podmienkach:

- istoty
- rizika
- **neistoty**
- neurčitosti

Rozhodovateľ pozná možné budúce stavy okolia a dôsledky variantov rozhodovania pri týchto stavoch okolia, ale nie sú mu známe pravdepodobnosti nastania týchto stavov.

VÝCHODISKÁ MANAŽMENTU RIZÍK

Rozhodovanie v podmienkach:

- istoty
- rizika
- neistoty
- **neurčitosti**

Rozhodovateľ nemá k dispozícii informácie o možných stavoch okolia, a tým ani o dôsledkoch variantov vzhľadom na jednotlivé kritériá hodnotenia a preto nevie, ktorý stav okolia nastane a aké budú dôsledky variantov

STRATÉGIE MANAŽMENTU RIZÍK

Základné stratégie manažmentu rizika

- vyhýbanie sa riziku
  - podstúpenie rizika
  - znižovanie rizika
  - transfer rizika
  - využitie rizikových príležitostí
-

STRATÉGIE MANAŽMENTU RIZÍK

Základné stratégie manažmentu rizika

- **vyhýbanie sa riziku**

- podstúpenie rizika
  - znižovanie rizika
  - transfer rizika
  - využitie rizikových príležitostí
-

- ústup z existujúcich trhov
- zákaz vysokorizikových aktivít prijatím systému limitov akceptovateľného rizika
- zastavenie špecifických aktivít s neakceptovateľným rizikom zmenou zámerov, cieľov alebo premiestnením zdrojov
- zamedzenie rizikových činností, ktoré nesúvisia s rozvojom určeným v stratégii
- zabránenie projektom s vysokou rizikovosťou
- odstránenie identifikovaných zdrojov rizika projektovaním a implementáciou interných preventívnych procesov

STRATÉGIE MANAŽMENTU RIZÍK

Základné stratégie manažmentu rizika

- vyhýbanie sa riziku
  - **podstúpenie rizika**
  - znižovanie rizika
  - transfer rizika
  - využitie rizikových príležitostí
-
- akceptácia rizika na súčasnej úrovni bez ďalších zámerných opatrení
  - úprava cien produktov vzhľadom na riziko
  - samopoistenie rizikových strát pre prípad nutnosti krytia strát
  - plánovanie a kontrola na všetkých úrovniach riadenia

STRATÉGIE MANAŽMENTU RIZÍK

Základné stratégie manažmentu rizika

- vyhýbanie sa riziku
  - podstúpenie rizika
  - **znižovanie rizika**
  - transfer rizika
  - využitie rizikových príležitostí
-
- diverzifikácia (rozdelenie) podnikových činností ako spôsob rozloženia rizika
  - etapové rozhodovanie pri realizácii podnikových projektov
  - flexibilita v zmysle rýchleho prispôsobenia sa podniku na zmeny okolia
  - objednávanie aktivít a procesov nesúvisiacich s jadrom činnosti
  - pružnosť podniku vo vzťahu k zvyšovaniu hodnoty pre zákazníka

STRATÉGIE MANAŽMENTU RIZÍK

Základné stratégie manažmentu rizika

- vyhýbanie sa riziku
  - podstúpenie rizika
  - znižovanie rizika
  - **transfer rizika**
  - využitie rizikových príležitostí
-
- zdieľanie rizika uzatváraním dlhodobých zmlúv a kontraktov
  - termínované zaistenie rizika cenového pohybu
  - lízing (prenájom) výrobných prostriedkov
  - deriváty (akcie, meny, úrokové sadzby, indexi)
  - poistenie
  - bankopoistenie
  - delenie rizika

STRATÉGIE MANAŽMENTU RIZÍK

Základné stratégie manažmentu rizika

- vyhýbanie sa riziku
  - podstúpenie rizika
  - znižovanie rizika
  - transfer rizika
  - **využitie rizikových príležitostí**
-

- alokácia (rozmiestnenie) zdrojov zaručujúcu najlepšie finančné vyhliadky
- diverzifikácia (rozdelenie) špecifických činností na zníženie rizika
- expanzia na nové trhy a tým zabezpečenie nových zdrojov pri udržateľnej miere rizika
- zavedenie nových produktov a služieb zaručujúcich rýchly rast
- implementácia (zavedenie) zdokonalených procesov vedúcich k eliminácii príčin neefektívnosti
- ovplyvnenie verejnej mienky prostredníctvom reklamy a iných spôsobov mediálnej komunikácie

ANALÝZA FAKTOROV RIZÍK

Základné rozdelenie

- modelové prístupy
- identifikácia faktorov rizika
- expertné hodnotenie faktorov rizika
- mapovanie rizika
- analýza citlivosti
- analýza scenárov

ANALÝZA FAKTOROV RIZÍK

Základné rozdelenie:

- **modelové prístupy**
  - identifikácia faktorov rizika
  - expertné hodnotenie faktorov rizika
  - mapovanie rizika
  - analýza citlivosti
  - analýza scenárov
-

Základný **model** analýzy rizika:

1. príprava modelu – určenie matematických vzťahov
2. identifikácia faktorov rizika
3. určenie pohybu hodnôt faktorov rizika v zadaných intervaloch
4. určenie intervalového rozdelenia pravdepodobnosti pre každý faktor rizika
5. určenie korelačných vzťahov
6. simulácia – tvorba náhodných scenárov na základe množiny predpokladov
7. analýza výsledkov simulácie

ANALÝZA FAKTOROV RIZÍK

Základné rozdelenie:

- modelové prístupy
  - **identifikácia faktorov rizika**
  - expertné hodnotenie faktorov rizika
  - mapovanie rizika
  - analýza citlivosti
  - analýza scenárov
-

- vymedzenie rizík
  - založený na znalostiach, skúsenostiach a intuícii manažérov
- určenie priorít rizík
  - pravdepodobnosť výskytu
  - intenzita negatívneho vplyvu

ANALÝZA FAKTOROV RIZÍK

Základné rozdelenie:

- modelové prístupy
- identifikácia faktorov rizika
- **expertné hodnotenie faktorov rizika**
- mapovanie rizika
- analýza citlivosti
- analýza scenárov

účinnok					
vysoký (4)	FR 1			FR 2	
značný (3)		FR 3			
stredný (2)			FR 4		
nízky (1)					
	nízky (1)	stredný (2)	značný (3)	vysoký (4)	pravdepodobnosť

Faktor rizika	Pravdepodobnosť výskytu	Intenzita účinku	hodnotenie
FR 1	1	4	4
FR 2	4	4	16
FR 3	2	3	6
FR 4	3	2	6

ANALÝZA FAKTOROV RIZÍK

Základné rozdelenie

- modelové prístupy
- identifikácia faktorov rizika
- expertné hodnotenie faktorov rizika
- **mapovanie rizika**
- analýza citlivosti
- analýza scenárov

účinok			
vysoký	2 (aligátory)	1 (tigre)	
nízky	4 (mačatá)	3 (šteňatá)	
	nízka	vysoká	pravdepodobnosť

Tigre

sú nebezpečné, je ich potrebné čo najskôr neutralizovať

Aligátory

sú nebezpečné ale opatrnosťou je možné sa im vyhnúť

Šteňatá

môžu spôsobiť škodu, ale trocha tréningu zaistí, že nebudú problémy

Mačatá

vyžadujú len malú pozornosť, preto ich možno tolerovať

POUŽITÁ LITERATÚRA

Autor	Publikácia	ISBN	kapitola
Tatiana Varcholová Lenka Dubovická	Nový manažment rizika	978-80-8078-191-0	1, 2, 5, 7
Ladislav ŠIMÁK	Manažment rizík		

Vaše
otázky
prosím ?!?